

corectă. Până și ca un potențial cumpărător de apartament, care e dispus să finanțeze investiția plătind avansuri consistente fără garanții prea serioase că se va muta la momentul contractat în ea, dacă ar avea acces la un model digital al proiectului și la un geamăn digital al evoluției acestuia pe șantier, ar fi extrem de conectat la realitatea din teren și nu la cea din acte sau declarații. Nu mai vorbesc de dreptul opiniei publice de a vedea care este stadiul investiției pe bani publici, care dacă ar fi susținut de gemeni digitali ar oferi o cu totul altă relație între administrații și cetățeni.

Finalizarea digitalizării în construcții – subiect pentru miniștrii și premier

Ce măsuri ar trebui luate pentru a avea digitalizare reală și completă? Prima ar fi voința politică, care de fapt nu e o măsură și nu are nici unități de măsură. Ea trebuie cerută la alegeri și monitorizată după, dar cine face asta în România? Apoi un program cu un calendar de implementare și service pragmatic și clar dublat de sancțiuni manageriale care să nu poată fi compensate din fonduri publice. De fapt, retardul în digitalizare are câteva

cauze clare. M-aș concentra pe trei dintre acestea, pe care le consider cele mai importante:

1. Lipsa de viziune politică, care nu recunoaște avantajele și impactul pozitiv al digitalizării pentru că politicienii nu recurg la consilieri performanți, fiind puțin probabil ca ei înșiși să dispună de competențe avansate într-un domeniu al tehnologiei.
2. Lipsa de competență a funcționarilor publici, titularizați prin concursuri irelevante pe posturi, beneficiind de sinecure și fiind imuni la neperformanța proprie.
3. Teama de transparență, care nu a convenit niciodată politicianului sau managerului care trebuie să raporteze ceea ce e nevoie să raporteze, nu doar ceea ce doarește el să raporteze, de obicei relativ și greu măsurabil. Digitalizarea vine la pachet cu transparența aproape totală și cu cuantificarea stadiilor, realizărilor, respectării contractelor, etc. Cine dorește asta? Noi toți, dar mai puțin semnatarii contractelor respective care vor avea imediat redusă marja de mișcare, să spun așa, în condiții balcanice.

Pronostic pentru finalizarea digitalizării în construcții? Nu dau, dar vă rog să vă adresați miniștrilor desemnați și eventual premierului. Cred că știu ei ceva, dar sunt foarte ocupați și poate le-a scăpat să ne spună. ■

Consilier

Achiziții publice - ANAP

Autoritățile contractante datorează penalități dacă întârzie plata facturilor

Autoritățile contractante care întârzie plata facturilor în cadrul contractelor de achiziții publice pot fi obligate să plătească dobânzi penalizatoare, potrivit clarificărilor transmise de Raluca Rogoz, președinta Agenției Naționale pentru Achiziții Publice (ANAP). Instituția subliniază că aceste penalități sunt prevăzute de legislație și trebuie reglementate explicit în contractele de achiziții publice.

Dreptul unui contractant – furnizor, prestator sau executant – de a aplica dobânzi penalizatoare (daune-interese pentru întârzierea plății) autorităților contractante este stabilit prin Legea nr. 72/2013 privind combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de

plată, care transpune Directiva europeană UE 2011/7/UE privind întârzierile la plată.

Penalități pentru întârzieri la plata facturilor

Potrivit legislației, dacă termenul de plată este prevăzut în contract, dobânda penalizatoare începe să curgă de la data scadenței contractuale.

În cazul în care contractul nu stabilește un termen de plată, atunci dobânda curge de la expirarea termenelor legale de plată (de regulă 30 de zile calendaristice de la primirea facturii ori de la recepție/acceptare, după caz).

Cuantumul dobânzii penalizatoare depinde de prevederile contractuale. Dacă părțile au

stabilit în contract o dobândă pentru întârziere, se aplică aceasta, cu condiția să nu fie abuzivă. În lipsa unei clauze contractuale, se aplică dobânda legală penalizatoare prevăzută de legislația în vigoare (OG 13/2011).

ANAP atrage atenția că mecanismul penalităților în caz de neîndeplinire culpabilă a obligației de plată de către autoritatea contractantă, sau întârzieri în execuția investiției în cazul antreprenorului, trebuie să se regăsească în contractul de achiziție publică sub forma clauzelor contractuale.

Pentru a veni în sprijinul actorilor din piața achizițiilor publice, agenția a elaborat modele de documentații standardizate de atribuire, precum și modele de contracte, disponibile pe platforma achizitiipublice.gov.ro.

Contractele nu pot fi semnate fără finanțare

Un alt aspect subliniat de juriștii ANAP este

că autoritatea contractantă nu poate încheia un contract de achiziție publică dacă nu are asigurată sau identificată sursa de finanțare. Instituția precizează că autoritatea contractantă este obligată să se asigure că termenele de plată inserate în contract sunt suficiente pentru a acoperi termenele de așteptare pentru virarea sumelor aferente cererilor de plată din fonduri europene sau să se asigure că are acces permanent la surse de finanțare (chiar credite bancare) pentru a acoperi perioadele până la decontarea sumelor solicitate la plată din fonduri europene sau din bugetul național. Prin urmare, autoritățile contractante sunt obligate să respecte clauzele contractuale asemenea executantului lucrărilor și să suporte penalitățile inserate în contract în măsura în care părțile nu convin de comun acord să procedeze altfel.

Mecanismele de protecție sunt asigurate tot prin clauzele contractuale prin care se

stabilesc termenele după care sunt percepute penalități de întârziere și modul de calcul al acestora, iar în situația refuzului nejustificat de plată sau al tergiversării plăților de către beneficiar, contractatorul se poate adresa instanțelor competente.

Contractele pot fi verificate de Curtea de Conturi

Verificările ulterioare ale contractelor de achiziții publice sunt realizate de Curtea de Conturi a României, instituție care poate aplica sancțiuni pentru neregulile constatate.

Sesizarea Curții de Conturi poate fi făcută de către orice persoană interesată, iar instituția are competența de a analiza modul în care au fost derulate contractele și respectate obligațiile legale.

Penalitățile pentru întârzierea plăților sunt un drept al operatorilor economici și o obligație legală pentru autoritățile contractante. ■

Singura în măsură să impună nivelul garanției este autoritatea contractantă

Autoritatea contractantă este singura în măsură să analizeze care ar trebui să fie nivelul impus pentru garanția de bună execuție în funcție de riscul pe care îl poate reprezenta executarea fiecărui contract, legislația precizând doar limita superioară a acestui nivel, respectiv maxim 10% din prețul contractului, fără TVA, ne-au transmis juriștii Agenției Naționale pentru Achiziții Publice (ANAP). Directivele UE referitoare la achizițiile publice nu conțin norme detaliate privind cuantumul garanțiilor de bună execuție (nu impun un procent în toate țările din Uniunea Europeană). Fiecare stat membru din Uniune transpune directivele în legislația proprie și stabilește limite sau reguli pentru garanțiile de bună execuție aferente contractelor de achiziție publică, respectiv contractelor sectoriale.

Garanția de participare și garanția de bună execuție

Legislația în domeniul achizițiilor publice reglementează doar garanția de participare și garanția de bună execuție, iar nivelul acestor două instrumente de garantare nu se cumulează.

În prezent, ANAP nu apreciază ca fiind oportună o modificare legislativă privind nivelul garanțiilor. Aceasta având în vedere că

nivelul garanției de bună execuție este stabilit de lege la un procent maximal, iar autoritatea contractantă este cea care decide, în funcție de specificul și riscul real al fiecărui contract, nivelul garanției impus prin documentația de atribuire.

Autoritatea contractantă are dreptul de a emite pretenții asupra garanției de bună execuție, oricând pe parcursul îndeplinirii contractului de achiziție publică/contractului subsecvent, în limita prejudiciului creat, în cazul în care contractantul nu își îndeplinește din culpa sa obligațiile asumate prin contract. Anterior emiterii unei pretenții asupra garanției de bună execuție autoritatea contractantă are obligația de a notifica pretenția atât contractantului, cât și emitentului instrumentului de garantare, precizând obligațiile care nu au fost respectate, precum și modul de calcul al prejudiciului.

În situația executării garanției de bună execuție, parțial sau total, contractantul are obligația de a reîntregi garanția în cauză raportat la restul rămas de executat.

ANAP apreciază că autoritatea contractantă poate reține garanția de bună execuție în măsura în care rezilierea/denunțarea unilaterală de către autoritatea contractantă a unui contract de achiziție publică/acord-cadru/contract subsecvent cauzată de culpa

contractantului poate fi circumscrisă noțiunii de prejudiciu în înțelesul art. 41 din Anexa la HG nr. 395/2016.

Punctul de vedere al ANAP reprezintă interpretarea unitară a prevederilor legale privind achizițiile publice emisă în temeiul atribuțiilor sale de consiliere metodologică în procesul de atribuire a contractelor de achiziție publică/sectoriale și de concesiune, cu rol de suport operațional în aplicarea corectă a legislației în acest domeniu. ■

